

Dokumendihaldusnõukogu koosoleku protokoll

Tallinn

13.03.2014

nr 26-3/14-00226/002

Algus: 13.00 **Lõpp:** 15.30

Juhatas: Liivi Karpištšenko

Protokollis: Alar Teras

Võtsid osa: Kerli Naruski, Liivi Leomar, Kaido Palu, Kärt Allert, Liis Laaneloog, Helina Kibar, Reet Ringo, Riina Velleste, Evelyn Vällik, Toivo Jullinen, Irina Ivahnenko, Airi Undrits, Terje Viertek, Marve Kaljumäe

Puudusid: Uuno Vallner, Ilona Kään

Kutsutud: Signe Reinsalu (JuM), Angelika Sarapuu (JuM), Tiina Voogla (Tartu Ringkonnakohus), Gert Uiboaed (Riigikantselei), Triin Mulla (VäM), Lauri Tammemäe (RIA), Pille Noodapera (Rahvusarhiiv), Helena Erin, Relika Metsallik-Koppel, Janek Rozov, Risto Hinno (MKM ITAO).

Päevakord:

1. Õiguslikud küsimused
2. Valitsusasutuste visuaalne identiteet
3. Teated (ITAO, RA, RIA)

Liivi Karpištšenko avas koosoleku ja selgitas dokumendihaldusnõukogu ülesandeid, kuna koosolekule on kutsutud mitmeid külalisi, kes pole varem dokumendihaldusnõukogu koosolekutel osalenud. Palus koosolekul osalejatel end lühidalt tutvustada.

Liivi Karpištšenko selgitas, et 1. päevakorrapunkti juures räägime:

- JuMi ja MKMi koostööst õigusaktide ajakohastamisel
 - haldusmenetluse seaduse analüüsist JuMis
 - skaneeritud dokumentide tõendusväärtusest
 - mis on kavas avaliku teabe seaduse kohta tõstatatud küsimuste lahendamisel
2. päevakorrapunkti juurde on kutsutud Gert Uiboaed, kes
- annab lühiülevaate identiteedi ühtlustamisest,
 - vastab osalejate küsimustele ja
 - soovib osalejatelt sisendit:

a) kas piisab vabavaralistest OpenOffice'i dokumentimallidest?

b) kas piisab vesimärgist turvaelemendina dokumendiplangil?

1. Õiguslikud küsimused

Liivi Karpištšenko esines ettekandega. Ettekande slaidid on lisatud protokollile.

Liivi Karpištšenko küsimus Irina Ivahnenkole: Kas RIA-l on lahendatud edastatud dokumendi avamise/vaatamise kohta kinnituse saatmine eesti.ee portaalist (ADIT teenus kodanikele ja ettevõtjatele) asutuse elektroonilisse dokumendihaldussüsteemi (EDHS)..

Irina Ivahnenko: Päring on lahendatud ja EDHS-ide arendajad tegelevad selle lahendamisega. Ootab *live*'i minekut.

Signe Reinsalu esines ettekandega. Ettekande „e-HMS ülevaade“ slaidid on lisatud protokollile. Signe Reinsalu selgitas, et JuM-l on 2014. aasta tööplaanis HMS-i lühianalüüs. Selle põhjal antakse JuM-i juhtkonnale ülevaade koos ettepanekute ja märkustega. Analüüs saab märtsi jooksul lõplikult valmis. Loodab tagasisidet DHN liikmetelt. Vajalik hea partnerlus IT õiguse vallas.

Signe Reinsalu küsimus koosolekul osalejatele: Mis on „kinnitusmärged“, mida soovitakse digiallkirja asemel kasutada?

Liivi Karpištšenko: Näiteks see mida me anname tuludeklaratsiooni esitades – PIN2 asemel vastame süsteemile „Kinnitan“.

Arutelu.

Kerli Naruski: Andmete topeltküsimise keeldu tuleks laiendada andmetele, mis on teises asutuses olemas, kuid mis ei ole digitaalsed. Rahvusarhiivil (RA) ja Sotsiaalkindlustusametil (SKA) on näide olemas.

Toivo Jullinen: SKA-ga praktikaga olemas, kuid SKA-l on teada, et andmed on RA-s olemas. Palju on kirjeldamata infot, mis ei ole digitaalsel kujul ja mille asukohta asutused ei tea.

Liis Laaneloog: Kätesaamise kinnitus kirja saatjale. Seaduses ei ole sees, et tuleb saata kätesaamise kinnitus. Ametniku isikliku nimega meiliaadressilt ei peaks automaatseid teateid saatma.

Signe Reinsalu: Ei olegi seaduses sees.

Liivi Karpištšenko: Samas soovib saatja olla kindel, et asi kohale jõudis. Kui DVK kaudu jõuab dokument ühest asutusest teise, siis läheb saatjale kinnituse teade.

Irina Ivahnenko: ADIT-i puhul saab asutus 2 staatuse uuendust: kui jõuab ADIT-isse kohale ja kui on avatud. Kodaniku poolel üks staatuse uuendus – tema dokument on asutusse jõudnud.

Liivi Karpištšenko: Probleem. kui inimene dokumendi avab, kuid ei saa seda lugeda näiteks failivormingu tõttu. Peaks ADIT-is lisama teate: kui dokumendi avamisel tekib probleeme, võtke kohe asutusega ühendust.

Liivi Karpištšenko: Massdokumendid, mille koostab masin. Kas neid allkirjastada? Allkirjastaja ei tutvu reeglina neist ühegagi.

Helena Erin: Majandustegevuse registri puhul ei allkirjastata näiteks registrist kustutamise teateid. See on sätestatud majandustegevuse registri seaduses.

Liivi Karpištšenko: Miks digiallkiri ja miks ka mitte digitempel? Kus on digiallkirja vaja. See võiks olla üheselt sätestatud.

Terje Viertek: Kultuurkapitali näide. 7000 lepingut tehakse ühekorraga. Kui digitempel, siis kuidas me nõuame teiselt poolelt digiallkirja?

Liivi Karpištšenko: Ettepanek oli haldusaktide kohta, kus otsus infosüsteemi andmete põhjal automaatselt. On viidatud võimalusele teha otsus ühe haldusaktiga, kuid siis on vaja ikkagi teha väljavõtteid, mis pole lahendus. Lepingute osas tuleb eraldi mõelda.

Kaido Palu: Kui sisulised otsused on tehtud allpool, siis võib delegeerida allkirjastamise ka allapoole.

Liivi Karpištšenko: Eesti Posti teema, et haldusakte ei saa saata kirjakeskusesse väljasaatmiseks, kuna Eesti Post ei saa koopiaid kinnitada.

Riina Velleste: Teine asutus ei saa teise asutuse dokumente kinnitada.

Toivo Jullinen: See on poolte kokkulepe. Mina olen skaneeritud dokumentide pakile pannud digiallkirja ja ka see on kohtus vastu võetud.

Evelyn Vällik: Meil on ju õigus säilitatavast originaalist teha koopiaid.

Liivi Karpištšenko: Erinevad tõlgendused. PõM juristidelt on tulnud tõlgendus, et mitte laiendada teiste asutuste dokumentidele.

Riina Velleste: Põhjus selles, et me ei säilita neid arhivaalidena.

Angelika Sarapuu: Mis on kohtutega seotud probleem? Kas küsimus on tehniline või õiguslik?

Liivi Karpištšenko: Küsimus, kas kohtud aktsepteerivad asutuse skaneeritud koopiaid tõendina.

Liis Laaneloog: Praktika on selline, et skaneerime ja kinnitame oma asutuse poolt vajadusel. Asjaajamiskord lubab skaneeritud paberdokumendid hävitada, seni siiski pole hävitada julgenud.

Tiina Voogla: Ringkonnakohtu esimehe seisukoht oli selline, et kohus lähtub ainult seadusest. Kõik oleneb dokumendi liigist. Eeldatakse, et esitaja saab tagasi originaali. Samal seisukohal on ka Riigikohtu kantselei juht. Skaneerimine on juurdepääsu võimaldamine.

Toivo Jullinen: Arhiivis oleme lähtunud sellest, et seaduses on skaneerimine lubatud.

Liivi Karpištšenko: SKA projekti puhul on analüüsitud lahendust, et kui inimene tuleb, siis dokumendid skaneeritakse ja antakse talle tagasi.

Kärt Allert: SKA-l on väga suur huvi paberi massi vähendada.

Liivi Karpištšenko: Arhiiviseaduses teabekandja vahetamise võimalus. Arhiivieskirjas on nõuded kuidas teabekandjat vahetada ja millistel tingimustel originaali hävitada. Kuna kohus lähtub seadusest, kas saaks samu põhimõtteid kasutada haldusmenetluses?

Tiina Voogla: Käib äriregistri toimikute digitaliseerimine. Süsteem lisab ajatempli. Sihtasutuste toimikud on arhiiviväärtusega. Originaalidest ja koopiatest. Elatise asjades küsisime varem koopiaid. Nüüd võtame juba andmed ise rahvastikuregistrist kohtuasja jaoks.

Lepinguid ja plaane võetakse näiteks ekspertiiside jaoks originaale. Riigikohtu poole pöördutakse vast rohkem originaalide tagasisaamiseks. Kohtu dokumente toimetame kätte ka Facebook'i kaudu.

Otsustati: Võtta informatsioon teadmiseks. JuM ja MKM jätkavad HMS-iga seotud küsimuste täpsustamist. Kohtutega seotud küsimuste puhul jäävad MKM-i kontaktideks A. Sarapuu ja T. Voogla.

2. Valitsusasutuste visuaalne identiteet

Gert Uiboaed esines ettekandega. Ettekande slaidid on lisatud protokollile.

Arutelu.

Kerli Naruski: Rahandusministeeriumi EDHS-id ei toeta *Open Office*'it.

Liis Laaneloog: Kellelgi ei toeta.

Gert Uiboaed: Üldine eesmärk, suund on minna vabavarale ja ei tahaks teha ajutisi lahendusi. Samas tuleb tegelikku olukorda arvestada.

Riina Velleste: Ei leidnud mallil kohta, kuhu panna osakonna nimi. See eeldab põhimääruste muutmist.

Gert Uiboaed: Kui osakonnad tahavad ennast välja tuua. Struktuuriüksust logole lisada ei saa. Allakirjutaja juures määrata ära siis, millise osakonna töötaja alla kirjutab. Võib ka kujundaja juurde minna.

Evelyn Vällik: Põhimääruses peab olema lubatud alla kirjutada asutuse blanketil olevale kirjale.

Liivi Karpištšenko: See võiks olla ühtlustatud.

Gert Uiboaed: Põhimäärused kuuluvad nagunii ülevaatamisele.

Liivi Karpištšenko: Kui nõukogu võtab otsuse, võiks Riigikantselei sellest teavitada ka näiteks kantslereid, et kõik ühtmoodi teeksid ja põhimäärused saaksid muudetud, kus vaja.

Nõukogu seisukoht: Osakond näidatakse allkirjastaja ametinimetuse juures.

Liis Laaneloog: Kasutame turvaplangil dokumente eelkõige välissuhtluses.

Reet Ringo: Sama KaM-is

Riina Velleste: PõM ka kasutab turvaelemente. „Asjaajamiskorra ühtsetes alustes“ (AÜA) on turvaelement kohustuslik.

Kärt Allert: SoM-is ei ole turvaelemente kasutusel.

Gert Uiboaed: Enamus dokumente ei olegi enam paberil. Kas turvaelemendid on veel vajalikud? Vastavalt oma vajadustele peab asutus otsustama. Kõige lihtsam on vesimärk. Tellimiseks on miinimumkogus 1 tonn. Välissuhtluses ei ole ei Riigikantseleil ega ka VäM-il turvaplangid, neil aga välissuhtlust kõige rohkem.

Evelyn Vällik: AÜA-s on turvaelemendina ka värviline logo. Kui logo oleks värviline, poleks määruse järgi probleemi.

Liivi Karpištšenko: Ka AÜA on ajale jalgu jäänud. Peame vaatama, mida vaja oleks.

Liis Laaneloog: Turvaplang on oma aja laps. Meil on reserv. Uut ei telli. Kasutame ka reljeefpitsatit.

Nõukogu seisukoht: Põhimõtteliselt ei näe vajadust vesimärgi järele.

Gert Uiboaed: Mallide arenduses nägime ette vabavara kasutamist.

Liivi Karpištšenko: Avaandmete rohelise raamatu kavandis on ka kirjas vabavarale üleminek. Tähtaja osas on erinevaid arvamusi.

Kaido Palu: Statistiliselt on meil *MicroSofti (MS)* toodete ülekaal. Me ei pääse sellest üle ega ümber. Avaandmete teema on pigem infosüsteemide andmed kui kas *OpenOffice* või *MSOffice*.

Evelyn Vällik: KeM-i puhul saadeti .odt vormingus välja ja see tõi kaasa väga palju lisatööd. IT inimesed toetavad muidugi vabavara.

Toivo Jullinen: Elektriauto näide. Olemas on, aga keegi ei kasuta.

Kaido Palu: *MS* kasutamine on seotud teiste infosüsteemidega. See on seotud kogu asutuse otsusega, et millist vormingut toetavad infosüsteemid.

Liivi Leomar: SiM EDHS-is tuleb teha arendustöid, kui soovime *MS* mallid asendada teistega.

Liivi Karpištšenko: See on muidugi ebameeldiv info, et nii kallid süsteemid on nii vähe paindlikud. SiM EDHS ei ole *MS* platvormil. Siiski: siin on tegelikkus.

Gert Uihoaed: *Wordi* mallid arendab Riigikantselei välja ja need tulevad aprilli jooksul. Suund on liikuda vabavara poole. Stiiljuhisesse jäävad .odt vormingud sisse. Riigikantselei ei kasuta ingliskeelset logo. Kontaktid on inglise keeles.

Gert Uihoaed: Põhimõte on selline, et varasema kujundusega valmis tehtud asjad võib ära kasutada. Veebilehed ja iseteeninduskeskkonnad ei pea olema 01.01.2015 uue kujundusega vastavusse viidud. Selleks antakse mõistlik aeg.

Riina Velleste: Probleem valitsusasutuste kohalike asutuste mallidega. Kohaliku asutuse nimetus sinna ei mahu. Samas on mallile vormistatav otsus kohaliku asutuse, mitte valitsusasutuse oma.

Gert Uihoaed: Üksikjuhud lahendatakse eraldi.

Otsustati:

- 2.1. Osakondade dokumendimalle mitte kasutada, osakonna nimetus näidatakse allkirjastaja nime juures. Vajadusel muuta põhimäärust või asjaajamiskorda.**
- 2.2. Nõukogu ei näe vajadust turvaplankide järele.**
- 2.3. Riigikantselei tellib ka *MS Office*’i dokumendimallid.**

3. Teated (ITAO, RA, RIA)

Liivi Karpištšenko: Teated tulevad meili teel.

(allkirjastatud digitaalselt)

Juhataja
Liivi Karpištšenko

Protokollija
Alar Teras

Lisad: Liivi Karpištšenko ettekande slaidid
Signe Reinsalu ettekande slaidid
Gert Uihoaed ettekande slaidid